

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake peti vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrto leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Spravno pogajanje in — po- goji za spravo.

„Solnce naj ne zatone nad nespravljenima“,
učí svetopisemski izrek.

Kjer je nastal prepír, treba je sprave. Toda
prepirati se, prizadevati krivico, istočasno pa
moleti roko k spravi, kaj takega je mogoče vi-
deti le pri nerazsodnih — pijancih.

V naši državi se dela baš sedaj na ta
način sprava. Za spravo je treba skoraj vsikdar
posredovalca. Posredovalec pa ne sme pripadati
niti edni niti drugi prepirajoči stranki. Tudi
tega ni v nameravane spravnem pogajanju,
kajti vlogo posredovalca je prevzela vlada, ka-
tera ima v sedanjem narodnostnem prepíru —
najbolj umazano vest. Kajti vlada s svojim ne-
zdravim zistemom je pravzaprav zakrivila ne-
zadovoljstvo in črtež med avstrijskimi narodi.

Posredovalec se mora v svojem prizade-
vanju nagibati k pravnemu razmerju one stranke,
katera je bila izzivana, žaljena in oškodovana.
Povzročitelja razdora pa mora skušati omehčati,
da poda vsaj delno zadoščenje ter obljubi, da v
bodoče ne bo dajal povoda k zdražbi.

Avstrijska vlada, oziroma sedanje minister-
stvo kot posredovalec, pa ne pozna teh dolžno-
stí. Izzivana, žaljena in oškodovana stranka smo
Slovani, vsi avstrijski Slovani, ne pa samo Čehi.
Provizorčitelj sedanjih prepírov so Nemci pod po-
tuhlo vlade same.

Predno tedaj govorimo o spravi sploh pov-
darjamo opetno, da bi imela sprava le tedaj kaj
upanja, ako se raztegne na Nemce na edni
strani, na drugi strani pa na vse Slované. Pro-
tivimo se odločno, da bi se oziralo pri tem le
na Čeha, kajti užaljeni in zapostavljeni smo v
svojih narodnih in državljanskih pravicah vsi
Slovani.

Za sedaj je napovedano spravno pogajanje
le med Nemci in Čehi, a niti med vsemi Čehi
ne, temveč le glede prebivalstva češkega kra-
jestva.

Češki poslanci so se na pritisk vlade v
toliko udali, da so voljni se udeležiti pravnih
konferenc, ako se bo pri tem oziralo tudi na
Moravsko in Slesko. Več pa ne zahtevajo! Pa
tudi za tako spravo nimajo pikakšnega poročstva.

Naj se poleže nemško-češki prepír, to želi
krona, to želi vlada. Poštene sprave si želijo
seveda tudi Čehi kakor i pametni Nemci, ker
uvidijo, da vsled sedanjih prepornih razmer trpijo
narodne, deželne in državne koristi.

Kakšna bo ta sprava, o tem si ni na jas-
nem ne prvi ne drugi. Kaj trajnega pač taka
sprava ne more roditi, zato pa se že tudi go-
vori bolj o nekakem začasnem premíru, kakor
pa o spravi sploh. „Boljša je vojna nego gnjilo
premíre“, to velja tudi za ta slučaj.

Zdravo premíre iz tega tudi biti ne more,
ako provzročitelji (Nemci) prav ničesar ne od-
jenjajo, ko tudi posredovalec (vlada) ne pozna
pogojev, katere naj bi stavlil.

Nemcem si vlada ne upa prigovarjati, naj
bi odnehali od svojih pretiranih zahtev, kajti, te
zahteve so vladne protekcije. Čehi pa nimajo več
od česa odnehati, ker jim je baš ista vlada pred
kratkim s silo odvzela najsvetejše narodne sve-
tinje — jezikovne naredbe. In sedanji minister
Körber, ki naj bi spravo vodil, ima glavno so-
krivdo na tem zločinu.

Nameravana sprava pa tudi nesebična ni.
Vladi ni toliko do tega, ali si Nемец ali Čeh v
političnem in gospodarskem boju stojita kot
ljuta sovražnika nasproti; doma se naj prepirata
in pobijata, saj v boju raste pogum Nemcem in
se jači nemška ideja, ki ima glavne korenine v
vladi sami, le v parlamentarnem življenju na

Dunaju naj bi se trpela ter skupno votirala —
državne potrebe. Ko bi bilo vladi res kaj na
spravi narodov, prizadevala bi si spoprijazniti
vse prepirajoče se narode; da pridejo pri seda-
njem spravnem poskusu res le poslanci v poštev,
v kolikor jih potrebuje vlada, kaže baš dejstvo,
da hoče pomiriti le omenjena naroda. Ostalih
Slovanov se vlada ne boji, kajti njegovi poslanci
so itak na vladni strani, kjer nimajo v zvezi s
konzervativnimi Nemci itak prave samostalnosti.
Le tako si moremo tolmačiti, da se vlada pri
spravi na nas Jugoslovane ne le ne ozira, tem-
več nam ravno sedanja vlada daja broo za broo.

Deželne vlade v naših slovenskih pokraji-
nah, ki so le poslušne trepalnice mogočnega
vladnega očesa na Dunaju, postajajo z vsakim
dnem predrznejše. Prepoved „Tagomerja“ v ljub-
ljanskem gledališču, prepoved slovenskih uličnih
napisov v Ljubljani, sodna imenovanja v Celju,
v Ptaju in Mariboru, imenovanje nemških nad-
zornikov za slovenske šole, „slovenski“ kurz
za mariborske nemške sodnike, pomaknjenje
ljudskih šol v višje plačilne razrede, vse to so
menda pogoji za zadovoljstvo in spravo izziva-
nega naroda.

Slovenci smo vladi premalenkostni, da bi
znami govorila, govoriti bo treba nam po naših
poslancih resno besedo z vlado.

O bodoči spravi imamo že danes slabo
sodbo. Če bi se tudi kaj doseglo, bo to po iz-
reku Bismarcka: „Odpustiti mi je sicer mogoče,
a pozabiti nikdar“.

Zaplenjeno!

LISTEK.

Krompirjeva njivica.

Povest. Češki napisala Zofija Podlipska.
Posl. Podravski.

Bil je enkrat reven gosač. Ta ni imel ni-
česar nego malo njivico, na kateri je leto za
letom sadil krompir. Toda na tisoče, na milijone
ljudi nima niti tega. Temu gosaču je bilo to
znano, torej je še tembolj cenil to svoje, dasi
ravno malo imetje.

Pisal se je dovolj smešno: Miklavž Mikež,
ter moral radi tega imena in njemu podobnega
priimka marsikatero požreti. Toda radi tega se
ni jezil, marveč se rajše smejal s smejajočimi
in to še najdalje. „Ko bi le vi imeli tako zalo
imel!“ je dejal posmehevalec; „podedoval sem
ga po svojem očetu in dedu. Oba sta bila Mi-
klavža. Sem potomec vrle rodbine, imam pred
nike. Dedic sem, imam krompirjevo njivico. Mar
sikdo nima ednega niti drugega.“

Ljudje so se mu deloma smejali, deloma
pa tudi privoščili to onim, katerim se je bil
odrezal. V resnici pa je tudi imel prav.

Resnica je tudi bila, da je bil Miklavž, ali
Miklavžek, ali kakor so mu še rekali, najzabav-

nejši človek v vseh Vodohodih. Tako se imeno-
vas, v kateri je bival, kjer je imel nekoliko v
strani ono svojo njivico v kameniti grapi poleg
velike ceste.

Miklavž je čez leto hodil po dnini in ako
po zimi ni imel dela, imel je vendar krompir.
Imel je kaj jesti in kar je poleg tega še potre-
boval, to si je brez težave prisluzil.

Ko je krompir zoril, pazil je nanj kakor
na oko v glavi, po dnevu in po noči. Ob tem
času rajše ni šel na delo in vsak krompir mu je
bil drag kakor cekin. Ako se mu je kam storkljal,
plezal je celo po trebuhu, če je bilo treba za
njim. Ko je pa napočil čas za kopanje krom-
pirja, takrat ga je bilo veselje videti, kako je
nosil domov vrečo za vrečo, kako se nasmihoval
ter mežikal z očmi in kako hitel, da bi med
tem tat ne segel po tem dragocenem njegovem
zakladu.

Ljudem je to njegovo počenjanje leto za
letom delalo veselje. Bila je to pravcata slavnost,
ki se je začel klic: „Miklavž koplje krompir.
Pojdite pogledat. To je vredno, da si človek
ogleda.“

In res so privreli od vseh strani skupaj,
se mu smijali. On je vsakega prijazno pozdravil
ob enem pa si ni dal kratiti svojega veselja.

Ko je znošil ves krompir v klet, še le
takrat si je oddahnil ter ga skrbno zaprl. S
ključem pa je žvenkljal v žepu ob kremen in
kresalo. Imel je zaprto pod ključem nekaj svo-
jega. „Le smejite se“, je dejal, „jaz se tudi
smejim.“

„Miklavžek“, rekla mu je enkrat, ko je
imel svoj krompir že spravljen, večja dekla
bližnjega kmeta, vesela Rozalija. „Miklavžek,
ali ste pa tudi sešteli svoj krompir? To storite.
Zares bili bi slab gospodar, ko bi ga le tako
merili na lonce, kakor nekako preprosto reč.“

„To delo, drago dekle, pa prihranim tebi,
ko te vzamem k sebi v službo“, odreže se ji
Miklavž.

„Ej, vi iščete dekle?“ reče mu ona na to.
„Da tega nisem poprej vedela! Pa bi bila prišla
lepo prosit, da bi bili vzeli mene. Čemu pa ne?
Imela bi dobre čase. Ob žegnanju bi dobila
krompir, ob praznikih krompir, v delavnikih
pa olupe.“

„To se razume, pa še prate bi si oblizala
po njih. Takšnega krompirja ne dobiš nikjer na
vsem svetu. Sicer pa, kdo vé, če ga boš imela
v svojem življenju dovolj?“

„Kaj vendar mislite? Vsaj dokler boste vi
živi, ne umre nihče v Vodohodih od gladi. Vi

Zasegli so nam danes cel članek „Wurmser prekosil Heinricherja“, kateri je bil doslovno natisnjen v časopisih „Slovenski Narod“ in „Südsteirische Post“.

Kje pravica?

ste pravi egiptovski Jožef. Kadar bo najhuje, odprete vi svojo zalogo.“

„Prav imaš, ti dražljivka, uprav radi tebe varčujem in gospodarim, da veš.“

„Seveda radi mene. Saj me hočete imeti v službo in kdo ve, kaj se zgodi še potem? Nemara se vam pa le vname vaše krompirjevo srce?“

„Ter pojé tvoje iz medene potice!“ tako sta končala takrat svoje šale, v katerih sta bila neprekosljiva, da so kar ljudje obstajali ter ju poslušali, kakor nekakšno gledališko igro.

Miklavž je sicer podedoval zvoneče ime po svojih prednikih, katere je tako močno cenil; podedoval kos zemljišča, za kar jim je bil hvalnejši, nego mnogi veliki dedič, toda lepote po njih ni podedoval. Bil je dovolj oduren, črn, suh, sključen. Navzlic temu pa je bil vendar de kletom vseč radi svoje živahnosti in marsika tera bi bila hotela deliti z njim do smrti sladkosti in britkosti tega življenja, hotela pomagati mu obdelovati ono krompirjevo njivico, toda on ni hotel nobene izmed teh, ki so njega hotele.

Želel si je bil, kakor je sam rekel, katero takšno, ki je „kaj gleštala“, ker je imel tudi

sam nekoliko premoženja, toda močje starešine so se mu smijali. Imel je nekekrati slast na to ali ono deklico iz kake hiše, ali vsaj nekake koč. Toda pri vsaki mu je spodletelo in vsaka se mu je omožila pred nosom.

Miklavž ni dal spoznati na sebi, da bi mu to ravnanje mrzelo. Pač pa je dobro pazil na te ošabne neveste, kako se je kateri godilo v zakonu.

Čudno naključje je tudi bilo, da nobena izmed njih ni bila srečna. Sedaj pa tudi ni mogel opustiti, da se ji za njeno preziranje ne bi škodoželjno nasmehnil in kaj vesel je bil, ako je mogel reči: „Kdo vé, ali bi ne bila bolje pogodila z Miklavžem?“

V takšnih razmerah je dosegel svoje trideseto leto in v Vodohodih so ga prištevali že med stare ljudi, kajti izgledal je res dokaj starejši, nego je bil.

Nasprotno pa je bila Rozalija, kakor razvita roža ter je radi svoje lepote in živahnosti slovela naokrog. Služila je že deseto leto pri Prohaskovih ter bila desna roka gospodinje. Imela je dvaindvajset let in z vsakim letom je postajala mičnejša. Imela je tudi že nekaj prihranjenega. Za takšno deklico se ni manjkalo

Celjske in štajarske novice.

(Lepa beseda!) Ministerski predsednik Körber je izdal na vse deželne voditelje navodilo k uradnemu občevarju s strankami. V tem pismu se zahteva, da morajo voditi pol. oblasti pri strogem izpolnovanju zakonov izključno stvarni prevdarki in blagor ljudstva; opaziti morajo s paznim očesom potrebe ljudstva ter povsod pomoči, kjer ima pomoč kaj upanja na uspeh. K temu je potrebno, da so oblasti vedno v zapnem dotiku z ljudstvom. Naredba strogo zahteva, da ne sme nobeden uradnik pri uradnem poslovanju pokazati svojega političnega mišljenja. To so pač lepe besede, toda — bob v steno. Dokler nam pošilja vlada nacionalne nemške uradnike, ki niti našega jezika ne umejo, dokler so voditelji naših političnih uradov modrokrvni grofje, ki se bojijo, da jih plebejec že od daleč omadežuje, tako dolgo ni misliti na dotiko teh uradnikov z ljudstvom, in Körber lahko svoje doneče navodilo vtakne v žep!

(Maškarada „Celjskega Sokola“.) Dne 25. t. m. obeta biti velika dvovana „Narodnega doma“ terišče tako slikovitih prikaznij, kakršnih še do sedaj nismo videli. Z nenavadnim zanimanjem se prirejajo doma in v sosednjih mestih in trgih velikanske priprave za ta priljubljeni večer. Od vseh strani se nam napovedujejo ljubi gostje, pa tudi zastopniki raznih tujih dežel in narodov so obljubili obisk v svojih domačih nošah. Manjkalo ne bo Turka ne Žida, Zamorec se bo košatil zraven Indijana, Eskimo zraven Kitajca. Seveda ne pustijo ti slikoviti tujezemci svojih „boljših polovic“ in hčera doma. — Vstopnina bo zopet samo 1 krona za osebo, nemaskirani dobijo posebne čepice, za katere jim bo plačati kazen za — naše stroške 20 kr. Brez maske ali omenjene čepice si ne bo smel nihče ogledati te nenavadne uprizoritve. Člani „Sokola“ so vstopnine prosti ter se že sedaj prosijo, da pridejo v društveni obleki polnoštevilo. Kmalu se bodo začela razpošiljati vabila.

(Strah je iznajdljiv.) Dobro znamenje za našo železno trgovino je že vnaprej to, da imajo nasprotniki grozen strah. Glasilo celjskih renegatov ne zamudi v nobeni številki tarnati in zavijati, kakor da se bliža največje gorje z neizprosno naglico njegovim ljubljencem. Nekaj takega se tudi res kuha. Vse laži je že nagromadila „vahtarca“ proti temu našemu narodnemu podjetju, pa še ni prišla do dna svoji — gnojnici. Najnovejša iznajdba je, da je zadruga „Merkur“ — konzumno društvo! Že parkrat je našela imena narodnjakov v načelništvu, pa se jih še ne more nagledati. Strah dela res čudeže!

(Vse pristno blago!) Kdor se boče diviti pristnemu celjskemu nemštvu, pogledati mora načelstva takajšnjih društev. „Turnarjem“ načeljuje razni Ambrožiči, Bračiči, itd. „Liederkrantz“, katerega vežba učitelj slovenske šole Waldhans in kateremu načeljuje Stepišnik ima glavne moči v odboru: Jerebčnik, Drušković,

ženinov. „Imam jih na vsak prst deset“, je dejala sama. Imela pa je še tim večjo ceno radi tega, ker se ni imela nobenega znanja z moškimi.

„Na koga torej čakaš?“ povpraševali so jo stari in mladi, fantje in dekleta.

„Inu, na vrlo bogatega,“ je odgovarjala veselo. „To veste, da se ne zgubim.“

„Nemara bi hotela celo kakega kmeta?“

„Ne. Biti kmetica? Tega dala imam že sedaj dovolj.“

„Nemara bočeš vdovca?“

„Ne, ne pijem rada piva.“

„Ali očeta mlinarja?“

„Rada vidim na moškem črno obleko, mlinar pa se takoj pobeli.“

Tako se je znala odrezati, a pri tem ni nehala delati in varčevati in gospodinja ni mislila rada na to, da bi jo morala izgubiti, ko bi se ji omožila.

Med tem pa še ni bilo strahu. Vse svoje številne snubce je odpravila s smehom in gospodinji je dejala: „Sedaj sem srečna in zadovoljna; kdo vé, kako bi se mi godilo potem?“

(Dalje prih.)

Jagodič itd. Sploh bi se celjsko nemštvo razpršilo, ko bi ne bilo raznih — čič!

(Okrožnim zdravnikom za Velenje) imenovan je dr. Viktor Kac, zdravnik v Velenju.

(Prememba garnizij.) Pri prihodnji garnizijski premembi bo menjal po eden bataljon 7., 17., 47. in 87. pešpolka v Celovcu, Ljubljani, Mariboru in Celju po z ednim bataljonom omenjenih polkov v garnizijah v Gradcu, Celovcu, Gorici in Pulju. Nadalje prideta dva eskadrona 5. dragonskega polka iz Gradca v Maribor in Slov. Bistrico.

(Odlikovani Slovenec na Ruskem.) Naš rojak iz Slov. Bistrice, gimnazijski profesor v Pavlovgradu g. Dominik Paskol, je odlikovan od ruskega carja z viteškim križcem II. vrste reda sv. Stanislava. To je že tretje odlikovanje, katero je dobil ta naš rojak od ruskega carja.

(Kmetijsko bralno društvo v Slivnici pri Celju) zboruje dne 4. svečana po maši v šoli s sledečim dnevnim redom: 1. Predavanje potovalnega učitelja g. Beleta o grozdni plesnobi. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti in nabiranje novih udov.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda v Žalcu) ima v nedeljo dne 4. svečana t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni pri Hausenbichlerju, svoj letni občni zbor z navadnim sporedom. Iz prijaznosti sodeluje in kratkočasno zborovanje s petjem pevsko društvo „Edinost“. Vsi rodoljubi, katerim je mar napredek naroda in vzgoja naše mladine se k temu zborovanju prijazno vabijo.

(Sijajen plesni venček) priredi „Savinski Sokol“ in mozirska „Narodna čitalnica“ dne 11. svečana leta 1900 v gostilni Martin Šusterja v Mozirju. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Med odmorom bodo iz prijaznosti sodelovali domači pevci. Vstopnina za osebo 1 krona, za obitelj (3 osebe) 2 kroni. Svirali bodo hrvaški tamburaši.

(Šaleška čitalnica v Šoštanju) priredi v nedeljo, dne 4. svečana t. l. ob 7. uri zvečer v hotelu „Avstrija“ veselico s petjem in z gledališko igro „Blaznica v prvem nadstropju“. K mnogobrojni udeležbi vabi najvjudneje odbor.

(Iz Šoštanja.) V petek, dne 27. prosinca t. l. priredila je čitalnica svojemu večletnemu članu, vrlemu pevcu in tamburašu g. I. Tajniku v hotelu „Avstrija“, odhodnico. Zbralo se je lepo število občinstva, kar je bilo g. Tajniku jasen dokaz, kako priljubljen je bil pri tukajšnjih narodnjakih. Govoril in od odhajajočega poslavljaj se je predsednik g. dr. Chloupek v imenu čitalnice, g. Planinšek v imenu tamburašev, g. Koropec v imenu pevcev in g. Rajšter v imenu narodnjakov sploh. Do svidenja!

(Umrli je) dne 22. m. m. v Zagradcu pri Blanci po dolgi mučni bolezni Ana Zalokar, so-proga obče čislana narodnjaka Jožefa Zalokar. Baš v dne 30. obletnice srečnega njenega zakona zadela jo je nemila usoda. Rajnika je bila skrbna mati, vzorna gospodinja in najlepši zgled pravih katoliških žena. Bodi ji zemljica lahka!

(Iz Zdol pri Kozjem) se nam poroča, kako nemčurski notarski pisar vsiljuje ljudem nemščino pri uradnih spisih — rekoč, da slovensko ne zna. — Tako je vsiljeval nemški testament neki bolni vdovi, ki pa nemščine popolnoma nič ne razume. Slovenci, ne dajte se siliti od takih ljudi, da bi podpisali kaj, kar sami dobro ne zapopadete, ker ne veste kaj storite. Saj imate v Kozjem slovenske odvetnike, ki vam bodo radi postregli.

(Iz Slov. Bistrice) Pretečeno soboto so se v seji okrajnega šolskega sveta nastavili krajni šolski ogledi. Izvoljeni so bili sami odlični slovenski moške. Za slovenjebistriško šolo je izvoljen gostilničar Peter Novak. Dosedaj je opravljal to službo Nemec in naši nemškutarji so grozili, da takoj sezidajo nemško šolo, ako ne bo zopet izvoljen Nemeč. Toda Slovenci se niso zbal tega strašila ter izvolili Slovenca. Bojimo se le, da Nemci ne bodo izpolnili svoje grožnje! Zidarski mojster Versolati, kateri je tako olikan, da si je pri volitvi v okrajni zastop v pričo c. kr. komisarja in vseh volitev v volilni dvorani nažgal cigaro, ima sedaj mnogo prostega časa in že komaj čaka, da mu Nemci privoščijo delo. Torej le kmalu na dan z nemško šolo Versolatiju v korist, Slovincem pa v veselje! — Osnupilo pa nas je, ko smo slišali, da je pri seji okraj.

šol. sveta v imenu nemškutarja govoril slovenski (?) nadučitelj Kristl, se potegoval za Nemca in se protivil izvolitvi Slovenca, češ, da bo slovenski ogleda v šoli mir kalil. Mi sicer dvomimo, da je g. Kristl storil to iz lastnega prepričanja; a tem grše je, ako je bil nahujskan od nemškutarjev. Odločno pa protestiramo zoper Kristlino sumničenje, da bi Slovenci kalili mir. Od slovenskih učiteljev pa pričakujemo, da si bodo Kristlino obnašanje zapomnili ter uvaževali njegove besede, ko jim bo treba svojega zastopnika voliti v okrajni šolski svet!

(Učitelj Ivan Brinšek †.) Pred štirimi meseci se je ustrelil na Dunaju v nekem hotelu neznan mož, kateri je bil v knjigi tujcev vpisan kot „Franc Quartisch, slikar iz Gradca.“ Policija pa je sedaj dognala, da je ustreljeni učitelj Ivan Brinšek iz Šmarja pri Jelšah. Kaj je gnalo nesrečnika v smrt, ni znano, najbrže pa je bila vzrok njegova mučna in neozdravljiva bolezen — jetika. Pogrešenemu je bilo priti tem težje na sled, ker je izrazil pred odpotovanjem, da gre na Rusko. Pokojnik je bil zelo nadarjen risar in slikar ter globoko misleči politik, kar je pokazal posebno v svojih člankih v lanski in predlanski „Domovini“ pod naslovi „Bistroumnost“, „Radikalnost“ itd. N. p. v m.!

(Zreče.) (Vabilo.) Slovensko gospodarsko politično bralno društvo „Straža“ priredi v nedeljo, dne 4. svečana t. l. po večernicah v prostornih sobanah gosp. P. Dobnika, svojo veliko pustno veselico, h kateri se na tem mestu najvjudneje vabijo vsa okoliška društva, blagocutne obitelji in zavedni posamezniki. Slavnostni govornik dr. Fran Jankovič, najfinejša Bleiweisova „kubharica“, najzlahtnejša škalska črnina (vikanja vredna), prvi nastop pohorskega pevskega zbora „Šentjungota“, velika zabavna dražba društvenih in posameznih daril in povrh še Napoleonova godba naj vam bodo, precejnjeni udeleženci, porok, da mora biti veselica — non plus ultra! — Ker je „Straža“ še vsikdar kazala kolegijalnost napram svojim tovarišem v okolici, tako ji pač dvomiti gotovo ni treba, da bi ne imela ta dan vse sestre iz okolice polnoštevilo v svoji sredini. Vsi kažite opetno, da nas v resnici ljubite! Da vam olajša „Straža“ do in odpotovanje, tako vam priskoči na pomoč s tem, da vam pošlje dva velika voza (oziroma sani) ob 3. uri popoldne da dvor „Čitalnice“ v Konjicah za brezplačno prevoznjo „tour in retour“. Da bodo zastopani polnoštevilo zavedni domačini in sosedji, posebno pa društveni udje, to je menda itak samoumevno. Gospodje plesalci se pa najvjudneje prosijo, da ne pozabijo doma nezgane spola, kateri nam je pri plesu in petju potreben, kakor ribi voda. Na gotovo svidenje!

(Ptujška deželna gimnazija) je dobila tudi za šesti razred pravico javnosti. Ugled tega za voda pa se vendar noče povzdigniti, da si Nemci trobijo in beračijo križem sveta zanj. Je pač na pruskih nogah, ki so se začele pri nas že opotekati.

(Sv. Križ pri Ljutomeru.) Po pomoti se v zadnji številki ni imenoval dobrotnik tukajšnjega bralnega društva gosp. Ivan Kralj, posestnik iz Ilijašovec Društvo se mu tem potom zahvaljuje za podporo. — Hvala!

(Iz Središča) Grozna nesreča zgodila se je dne 26. januarja t. l. v sosedni vasi na Vitanu. Središki tržan Franc Kolarič je hotel napajati iz nekega studenca konje, ko je privlekel vodo navzgor podrži škaf nad studencem in drug mu vlije iz vedrice vodo vanj, on pa ker je bil nagljen nad studencem, ga prisili teža vode, zgubi ravnotežje ter se prekucne v 30 metrov globok studenec in se pri priči ubije. Grozen prizor; ko so ga potegnili iz studenca, videlo se je še le kake grozovite smrti da je umrl. Celo truplo kazalo je več ran, posebno pa glava je bila vsa razmesarjena in ržbita. Kako priljubljen je bil rajnik, pokazalo se je na dan pogreba, katerega se je razun središkega odbora, katerega večletni ud je blagi pokojnik bil, udeležilo gasilno društvo in velika množica ljudstva, ki je prihitelo od blizu in daleč, da mu skaže zadnjo čast. Pogreb, da že naš trg dolgo takega videl ni. Vsem znan cem in prijateljem ga priporočamo v molitev in blag spomin. Naj v miru počiva! Naša tolažba

pa je, da se vidimo nad zvezdami. Nagle in neprevidene smrti reši nas o Gospod!

(Gornjeradgonsko kmetijsko bralno društvo) razglasuje tem potom svoj redni občni zbor, katerega bode imelo v nedeljo, dne 11. svečana t. l. v gostilni „k angelju“ z običajnim sporedom. Potem sledi gledališka predstava „Pravica se je izkazala“ s petjem in tamburanjem. Začetek ob 4. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Vinorejsko društvo v Slovenskih goricah) ima dne 11. februarja t. l. svoje glavno zborovanje pri Sv. Benediktu z običajnim sporedom. Pri tem zborovanju bo govoril potovalni učitelj g. Belé, o trtoreji. Zborovanje se vrši v prostorih krčmarja Josipa Selak, kateri bode tudi skrbel za dobro postrežbo. Zavedni kmetje in fantje, kojim je na srcu vinorejstvo, se bodo gotovo tega zborovanja udeležili; skrajni čas je, da so dobro poprimemo te kmetijske stroke! Zvečer prosta zabava. Odbor.

(Podpirajmo domače obrtnike!) V Mariboru se je naselil pred ednim letom akademični slikar g. Šimen Fras, naš rojak ter navdušen narodnjak. Svoje študije je izvršil z najboljšim uspehom v Monakovem. Njegova želja je, živeti in delovati med svojim narodom, toda v teku ednega leta je uvidel, da bo moral najbrže na tuje, ker Slovenci mu ne dajo kruha. Rajši se obračamo do pruskih in laških umetnikov. To je naš greh, s katerim si ubijamo izobraženi naraščaj.

(Izobraževalno in zabavno društvo „Naprej“ v Gradcu) je imelo v svojem prvem poslovnem letu 4 ustanovnike, 205 rednih in 19 podpornih članov. Člani niso imeli le zabavo in knjižnico na razpolago, temveč so se poučevali tudi v nemščini, računstvu in petju. Društvo se je preselilo v nove prostore Kapaunplatz št. 1, I. nadstropje. Naj bi pristopili vsi Slovenci in Slovenke v Gradcu k temu koristnemu društvu!

(Izvenakad. podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gradcu) priredi v ponedeljek, dne 5. februarja 1900 zabavni večer s prijaznim sodelovanjem tamburaškega zbora akad. društva „Sloboda“ in „Triglav“, pevskega zbora akad. društva „Triglav“ in čveterospeva gg. akad. Stojan, Witschl, Strašek in Goršič, h kateremu se udje in obče Slovani v Gradcu vjudno vabijo.

(Smodnik za razstrelbe v vinogradih.) Deželni odbor štajarski je predložil vojnemu ministerstvu prošnjo, naj bi se prepustil vinogradnikom v svrhu razstrelb pri rigolanju smodnik po isti ceni, kakor za streljanje proti toči. Ministerstvo je obljubilo, da hoče v ta namen uvesti posebno ceno vrsto smodnika ter ga prepustiti vinogradnikom po lastni ceni.

(Shod poštarjev v Gradcu), kateri se je vršil dne 29. m. m. ob veliki udeležbi poštarjev, poštinih upraviteljev in upraviteljic, je sprejel daljšo resolucijo glede gmotnega zboljšanja poštne osebja. Shod se je izrekel za udeležbo pri splošnem avstrijskem pošarskem shodu na Dunaju ter je odposlal deputacijo k višjemu poštnemu nadzorniku dvornemu svetniku Pokornju.

Najnovejša za nekatere občine zelo važna poštna zadeva.

Na podlagi ukaza c. kr. trgovaškega ministra z dne 25. listopada 1899 priobčenega v poštnem in brzojavnem listu št. 120 iz 1899 je izdalo c. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo za Štajarsko in Koroško v Gradcu z dne 23. grudnia leta 1899 št. 73103 za ljudstvo in nekatere občine zelo važno naredbo, da z novim letom 1900 ni treba za dostavljanje pisem in časopisov na dom nobene do zdaj navadne dostavnine ali vročnine več plačevati. Le za obvestilo o poštinih zavojih ali o vrednostnih pisemih se bode moralo znanprej plačevati po 3 vinarje. Dosedanja dostavnina pisem je dajala večjim poštam na deželi lep letni, manjšim poštam pa le nezaten dohodek. V nadomestilo ali v nagrado tega dohodka je poštno in brzojavno ravnateljstvo odmerilo posameznim poštam posebno plačo, ki je, v kolikor smo dozdaj obveščeni, več kot za polovico manjša od prejšnje dostavnine. Poštari

po deželi so torej s to naredbo izgubili precejšnji dohodek, posebno če pomislimo, da so stranke tudi svoje mesečne predale odpovedale.

To velja tudi za vse poštne nabiralne postaje. Te niso nobene prave pošte, temveč one pobirajo v posebnih nabiralnikih le pisma, jih oddajajo mimo idočemu ali se vozečemu poštnemu sčetu in jih sprejemajo od njega, jih dostavljajo na dom ter ne smejo za ta svoj posel z novim letom začeti od stranke ničesar dobivati.

Z ozirom na te poštne nabiralne postaje je izdalo trgovsko ministerstvo in poštno ravnateljstvo v zgoraj imenovanem ukazu sledečo določbo:

„Ako se je z ukazano odpravo dostavnine prizadela oskrbniku poštne nabiralne postaje kaka škoda t. j. če so se mu skrčili vsled tega dohodki naj uložijo semkaj (v Gradcu) z ednokronskim kolekom kolekovanu prošnjo, v kateri naj dokaže visokost odvzetih dohodkov, da se mu prizna primerna odškodnina.“

Oskrbniki poštne nabiralnih postaj imajo sedaj torej moč in pravico zahtevati primerno odškodnino od poštnega erarja, a ne od občin.

Kar so občine dozdej posameznim poštam vsled svoječasnih obljub prispevale, ostane še nadalje v veljavi, tu je govorjenje le o nagradi za dostavnino ali vročnino.

Opozarjamo pa posebno one občine na to naredbo, katere so letos t. j. z novim letom 1900, odpravile same pri svoji poštne nabiralni postaji dostavnino ter obljubile oskrbnikom gotovi znesek, in jim naznanjamo, da niso modro ravnale; kajti naložile so si plačilo, katerega mora vsled zgornjega ukaza izvršiti poštni erar t. j. vlada. Ako prevzame občina plačilo dostavnine, ne sme poštne ravnateljstvo v smislu zgornjega ukaza oskrbniku poštne nabiralne postaje ničesar prisoditi; ker oskrbniku ni nič dohodkov odšlo. Mi vemo za edno tako občino v laškem okraju, ki je prevzela letos v svoji nevednosti plačilo dostavnine, samo zato, da ne bode oskrbnik njene poštne nabiralne postaje pobiral od ljudi dostavnine za pisma, s tem si je nakopala novi nespametni davek, a dosegla ni ničesar; kajti z novim letom se je vseeno povsod dostavnina za pisma odpravila. Davek za dostavljanje pisem itd. plačuje ljudstvo od novega leta naprej poštnemu erarju s tem, da mora dopisnice in nekatere druge poštne vrednotnice dražje plačevati. Po edni strani zdihujejo občinski odborniki nad velikimi davki, po drugi strani pa drviijo slepo v prostovoljni davek, ne da bi bili prej povpraševali za svet take moče, ki to stvar razumejo, a ne takega, ki vtakne svoj nos v vsako zadevo, a malo razume. Kazen je njim in slovenskim davkoplačevalcem takoj za petami, povrh tega se nad njimi uresničuje pregovor: „Brez glave storjeno, gotovo skaženo!“ in „Vladi dela tlako, kdor posluša spako!“ Tako smo si Slovenci vedno sami krivi, da se Nemci in vlada iz nas preširno norčujejo.

To se da sedaj še popraviti, če odtegne prizadeta občina dotični znesek in preklic obljubo in če si oskrbnik dotične poštne nabiralne postaje poišče sam nagrado za trud v smislu prej nevednega ukaza in naredbe pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Gradcu. Razumeva se samo o sebi da mora biti preklic obljube občinskega odbora kakor tudi prošnja oskrbnikova za nagrado na poštne ravnateljstvo pisana v slovenskem jeziku. Sploh naj blagovolijo vse naše občine rabiti v uradovanju tudi z višjimi oblastmi le slovenski jezik. Če si bomo sejali seme veljavnosti slovenskega jezika, bomo tudi želi veljavo. „Brez setve ni žetve!“

Druge slovenske novice.

(Vojaška bolnica v Ljubljani) se še letos dogradi. V to svrhu je v državnem proračunu postavljenih 63.415 gl. 93¹/₂ kr.

(Vojaški nabori za mesto Ljubljana) se vršijo letos v „Mestnem domu“.

(Sklep I. tečaja na državnih šolah v Ljubljani) bo dne 10. februarja. Tudi mestne ljudske šole napravijo najbrž ta dan sklep.

(Utonila je) 27. m. m. v Mostah 24letna posestnica Alojzija Strukelj. Prala je v Ljubljani, niti, pri kateri priliki jo je zadel mrtvoud, da je padla v vodo ter utonila.

(Zaradi velikega snega) ni mogel voziti dne 30. m. m. vrhniški vlak.

(Postajališče v Preserji pod Žalostno goro) je sklenila ustanoviti še to spomlad južna železnica.

(Preporo vprašanje.) Turjaška občina se je razdelila v turjaško in robško. Dosedaj je imela občina tri častne občane, a sedaj ne vedo kam z njimi, kajti vsaka novih občin se jih brani.

(V novomeškem okraju) razsaja že več let hud legar, kateri je že zahteval obilo žrtv. Največ slučajev je v Gotni vasi in v Šmihelu. V bolnišnici v Kandiji leži šest oseb za legarjem, lansko leto jih je bilo v tem zavodu 29, ki so vsi ozdravili, najboljši dokaz za strokovno zdravljenje ondotnih zdravnikov. Glavni vzrok bolezni je, slaba pitna voda.

(Nesreča.) Pri sekanju dreves v šneperškem graščinskem gozdu je zadela dne 24. t. m. bukev drvarja Jak. Slaneta s tako močjo, da je umrl.

(Celovski mestni očetje) so v zadnji svoji seji interpelirali župana, zakaj ne dá nabiti novih napisov za ulico „Bismarckring“, saj cesar je že — odisel iz Celovca. Tedaj samo za cesarjevega bivanja so še hlinili avstrijsko mišljenje!

(Državnozborna volitev na Goriškem.)

Pri ožji volitvi je bil izvoljen grof Coronini z 158 glasovi, dočim jih je dobil dr. Stanič 128. Za Coroninija so glasovali namreč tudi volilci, kateri so poprej kandidovali dr. Tonklija.

(Dalmatinskim nadškofom) bo bajr imenovan poreški škof dr. Flapp.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju) je izdalo ravnokar svoje ednajsto letno poročilo. Društvo je imelo v minulemu letu 5054:58 kron dohodkov, osnovna glavnica pa znaša 11.320:44 kron. Razdelilo se je raznih podpor v vrednosti 3137:50 kron. Po študijah je bilo med podpiranci: 40 juristov, 16 filozofov, 9 medicincev, 2 kiparja, 1 agronom, 1 eksp. akademik, 1 grafičnega zavoda, 1 obrtne šole in 1 slikar. Po kronovinah 68 Kranjcev, 7 Štajarcev, 4 Primorci, 2 Korošci, skupaj 87. V ednajstih društvenih letih se je razdelilo 23926:42 kron. Slovenci in Slovenke, spominjajte se naše akademične mladine, sad bo imel ves slovenski narod.

Dopisi.

Ponikva. Izvzemši kak izvanredni slučaj ali dogodek, ne sliši slovenski svet mnogo v Ponikvi. Menimo, da nam tega tudi ni potreba(!), saj so naši možje kakor Slomšek, Kocen in drugi že dovolj proslavili njeno ime.

Če se danes zopet oglasimo, imamo pač važen povod. Kakor že znano, sklenil je deželni zbor svoj čas povišati učiteljem plačo in pomakniti nekatere kraje tretjega plačilnega razreda v drugi oziroma prvi razred. Eno kot drugo je bilo skrajno potrebno, česar sicer ne taji nihče, ki ima količkaj zdravega razuma in smisla ter ljubezni za učiteljski stan.

Tudi Ponkovičani so se nadejali, da se pomakne njih kraj glede na učiteljske plače v drugi plačilni razred. Pričakovati je bilo, da se potegne svoj čas zastopnik krajnega šolskega sveta v tem smislu, če ne iz ljubezni do učiteljev kot takih, pa vsaj v korist domačih obrtnikov. Saj vendar ni vse edno, če se mora živeti učitelj z majhno ali večjo plačo, katero pusti skoro vso v kraju, v katerem živi.

To se ni zgodilo. Zastopnik našega kraj. šol. sveta ni imel ne smisla ne volje za blagor učiteljstva in korist svojih soobčanov. Nečuvno je, ali sprijaznimo se z dejstvom, da je zastopnik krajnega šolskega sveta pri okrajni seji izjavil, Ponikve ni treba pomakniti v drugi plačilni razred, češ, ker je lep kraj in se tu lahko živi. Tako se je tudi zgodilo. Mnogo krajev, ki so le paši od Ponikve in v katerih se lažje živi nego pri nas, je pomaknjenih v drugi razred, n. pr. Šmarje in Št. Vid.

Ker nimamo vzroka dvomiti o resničnosti te izjave, vprašamo samo tole: Če že zadostuje sama lepota Ponikve za življenje, zakaj pa vedno tako pridno zvišujete stanarino in mit-

nino svojim peterim hišnim strankam? Ali ne morete živeti ob lepoti Ponikve, ali pa veljajo za vas druga pravila kot za učitelje? Atek, atek, slabo ste se prikupili učiteljem in še slabše ste vsregli svojim soobčanom, katerim ste pritrkali par sto goldinarčkov!

Iz Slov. Bistrice. (Šolske razmere.) Šolske razmere v Slov. Bistrici so zelo žalostne. Na dekliški šoli se gospodična nadučiteljica med poukom sprehaja od edne šolske sobe v drugo. Kako bi se moglo torej zahtevati, da bi se otroci kaj naučili. Da omenjena gospodična zares nobenega uspeha ne doseže, je že davno znano. Pred dvema letoma so šle tri najboljše njene učenke na mariborsko učiteljsko. Te tri v Bistrici naj boljše učenke so bile na učiteljsko menda najslabše. Edna od teh treh je dobila poskušnjo, dve sta pa padli. Največ kar njene učenke znajo je, „küß die Hand“. Ali ni to zgledna nadučiteljica?

Tudi na deški šoli ni vse v redu. Nastavljena sta na tej šoli dva učitelja, Reich in Koletnig, za kojih bi bilo najbolje, ako bi se preselila v „Reich“. Ta dva gospoda prepevata po gostilnah proti avstrijske pesni, kakor „Deutsches Lied“, „Wacht am Rhein“ itd. Na novega leta dan sta jih v gostilni odpadnika Vrhovška z navdušenjem popevala. — Kam pa pridemo, ako bo takim patrijotom izročena naša slovenska mladina, naš up in naš ponos?! Čudno se nam zdi, da okr. šol. svet, ki je že skoraj pol leta popolnoma slovenski, vse to mirno gleda. Da se bodo te žalostne šolske razmere zboljšale, bi trebalo energičnega krajnega šolskega nadzornika, ki pa še do danes ni imenovan*. Ali nima nobeden ud slovenskega okr. šol. sveta toliko poguma, da bi vprašal g. okr. glavarja, kdaj se bodo imenovali novi krajni šolski ogledi? Pričakujemo, da se bodo to zgodilo pri prvi priložnosti, ker je že čas, da se okrajni šolski svet enkrat zdrami. Upamo tudi, da se bodo razmere kmalu predrušile in da se bodo omenjenim osebam v spomin poklicalo, da jedo avstrijski kruh in da so avstrijski in ne pruski učitelji, ali naj svoja kopita zanesejo v blaženo Prusijo.

Opozarjamo pa tudi g. okrajnega nadzornika na te razmere in pričakujemo, da bode on vse nedostatke natanko preiskal, akoravno ga gospodična, nadučiteljica vedno pri Linhardu toži, da jo „sekira“.

Kapela pri Radgoni. Tukajšnje bralno društvo imelo je dne 21. januarja občni zbor, kateri se je sijajno završil. Prstopilo je tokrat temu, za probujo naroda prevažnemu društvu nad 20 novih udov, — večinoma mladeničev, pa tudi vsi dosednji udje so letnino odrajtali. To nas navdaja z veseljem upanjem v boljšo bodočnost.

Izbrali pa smo si tudi tokrat v odbor same mlade, delavne moči od katerih smo prepričani, da bodo delovali vedno za prosep društva, ter oskrbeli svojim udom raznovrstno berilo, ter o primernem času primernega razvedrila in zabave.

Predsednikom je bil izvoljen mlad in navdušen buditelj naroda g. Jakob Zemljčič: njega namestnikom pa vzoren in značajan obč. predstojnik g. Anton Divjak; ostali odbor pa se je tako le sestavil: č. g. M. Meško, blagajnik; g. Mat. Kolar, tajnik; g. Jož. Golob, knjižničar in g. Jak. Bratkovič mlajši odbornik.

Bralno društvo imelo je v preteklem letu tudi več podpornikov in dobrotnikov, katerim vsem skupaj bode izrečena na tem mestu priskrba zahvala. Izgubilo pa je tudi ednega izmed svojih največjih dobrotnikov namreč blagega spomina pokojnega gosp. profesorja Jos. Žitka, ki je zlasti našo društveno knjižnico z obilnimi in lepimi knjigami napolnil, ter nam posebno od začetka naročeval časopise, ter nas tudi z denarjem podpiral. Slava njegovemu spominu! Upamo, da v kratkem opiše spretna roka obširni životopis, ter neprecenljive zasluge, ki si jih je preblagi pokojnik pridobil za naš narod v obč., zlasti pa za naš gornjeradgonski okraj posebej. Bog daj mnogo tako značajnih in delavnih mož.

Bralno društvo pa naj se razvija in raste, v veselje naše ter v strah nasprotnikov.

* Kakor poročamo na drugem mestu, so imenovanja že izvršena.

Kapela pri Radgoni. (Slomšekov večer)

priradilo je naše bralno društvo dne 7. prosinca 1900. Pričakovali smo na ta večer mnogo vrlega naroda, a kar smo videli, nas je res presenetilo. Cele trume ljudstva in to samega domačega ljudstva vrede so koj po večernicah proti „Zidu“, prostori so bili prenapolnjeni, in marsikateri ni več dobil prostora. Saj so se pa ta dan naše moči tudi izkazale. Naš mešani zbor, s katerim bi se mogel marsikateri slovenski kraj ponašati, zapel nam je uprav ta večer z neko mladostno navdušenostjo dokaj umetnih in mnogo rajsko-narodnih pesmic. Slavnostni govornik naslikal nam je v poljudni besedi življenje Slomškovo ter njega zasluge za slovenski narod. In še le gledališke igre! Kar strmeli smo, ko se je igrala igra „Svoji k svojim“. Čudili smo se, da morejo kmetski fantje, kmetška dekleta že pri drugem nastopu tako vro igrati. Dobro sta se obnašala Prosen in Podlipnik, ki je posebno s svojjo „kmetško kritiko“ obudil občo pozornost, dobro sta igrali tudi ljubka Jela in oblastna Mica, katerih narodna noša je močno dopadala. A tudi v igri „Ultra“ ugajala sta nam Vilko in živahna Zalka; tudi Kotilek in Osterman kretala sta se kakor prava nemškutarja „stara loparja“. Gledališke igre priljubile so se našemu ljudstvu tako, da je po končanih igrah še vedno in vedno zahtevalo naj se še kaj igra. Vidi se, da je odbor z gledališkimi igrami krenil na pravo pot, kajti prej so imele naše veselice le bolj nekak mednarodni značaj, bile so obiskane od Francozov, Italijanov, Mažarov, Nemcev in celo nemškutarjev, torej od vseh drugih, samo od Slovencev ne; a zdaj pride na naše veselice prosti narod slovenski. — Po končani tomboli pričela se je vesela prosta zabava, katero nam je sladil neutrudljivi mešani in moški zbor s celo vrsto lepih pesmic. Pač vsakemu ostane ta večer v trajnem spominu in le želeli bi, da bi odbor našega bralnega društva večkrat priradil našemu ljudstvu toli poučno, priljubljeno in pošteno zabavo.

Iz Ljutomer. Ljutomersko učiteljsko društvo je v svojem zborovanju dne 4. jan. t. l. sprejelo ednoglavno sledeče hvalevredne sklepe: 1. Mi se izrečemo proti temu, da bi se vera odstranilo iz šole, kakor to zahtevajo nekateri nemški učitelji. 2. Internacijalizem (mednarodnost) na narodno-šolskem polju smatramo za poglavitno za razvoj narodnega šolstva; zategadelj izstopi Ljutomersko učiteljsko društvo iz nemške štajarske učiteljske zveze „Lehrerbund“. S tem je to društvo prvo predlo ledeno skorjo nemške učiteljske zime, ki je ovirala tesnejšo družitev slovenskega učiteljstva s svojo „Zavezo“ in s svojim narodom. Ono si je ob enem pridobilo častno prvenstvo med vsemi slovenskimi učiteljskimi društvi na Štajarskem, katerega je pred kratkim uživalo še celjsko učiteljsko društvo. Kolik razloček se nam tu kaže! Ljutomersko učiteljsko društvo je sklenilo ednoglavno izstop iz „Lehrerbundu“, a celjsko je v burni debati vključeval dalekovidni stvarni obrazložbi nekaterih inteligentnih učiteljev sicer z malo, a slepo večino sklenilo ostati to leto še pri „Lehrerbundu“. Sklep Ljutomerskega učiteljskega društva: „Internacijalizem je narodnemu šolstvu poglavitno“ (torej tudi narodu) je tako jasen, da mu ni treba nobenega dokazovanja. Lupina je padla raz očij! Ledena skorja se je predrla! Ljutomersko učiteljsko društvo je že na svetlem! Vsa druga društva, ki še plačujete nemškemu Mihehlu davek — pojdite za njim! Ako sme biti slovenski učitelj pri „Lehrerbundu“, potem smejo naši kmetje pristopiti k „Bauernbundu“, trgovci k „Südmarcki“ itd. naši poslanci k — Wolfocem, ali h kateri jim drago nemški skupini; tedaj sme biti ves slovenski narod organizovan za nemško — žrelo! To je tista velika korist narobe — organizacije, katero nekateri kratkovidni, od nemštva preslepljeni učitelji vedno z močnim povdarkom naglašajo. Kdor ne vidi z lastnimi očmi, naj si izposodi očali pri slovenskem narodnem optiku, ki ima nad vrati napis z zlatimi črkami — „Pri narodni zavednosti“.

Politični pregled.

(Državni položaj.) Iz Dunaja se poroča, da se skliče državni zbor, ako se razbijejo pravna pogajanja. Vlada predloži državnemu zboru nujni predlog glede jezikovne ureditve za Češko in Moravsko. Če so ta predlog odkloni, razpusti se državni zbor ter se prenehá ustava, dokler ne izdela gospodarska zbornica z deželnimi poslanci ustavne novele. Na podlagi iste sestavi se zopet državni zbor, ki pa bo štel samo 354 poslancev; polovico teh pošljejo deželni zbori, polovica se jih pa izvoli.

(Imenovanje.) Ministerska svetnika Friderik Stadler in Avg. vitez Kleemann sta imenovana sekcijskim načelnikom v naučnem ministerstvu. Kmalu se ima razglasiti imenovanje Bilinskega guvernerjem avstrijsko-ogrške banke, vicaguverner postane predsednik praške trg. zbornice Wohanka.

(Dunajski domači polk) takozvani „Hoch- und Deutschmeister“ pride prihodnjo jesen v Mostar. Tu bodo Dunajčanje okusili, kako prijetno je bosanskim vojakom v tujem Dunaju in Gradcu, kjer jih Nemci po strani gledajo.

(Županska volitev v Pragi) se odloči jutri, t. j. 3. t. m. Prišlo je med Staro in Mladočehi baje do sporazumljenja, da izvolite najprej obe stranki Staročeha dr. Srba, kateri pa se takoj po izvolitvi odpove županstvu na ljubo sedanjemu županu dr. Podlipnyju.

(V Budimpešti) bi se bile morale vršiti te dni konference avstrijskih in ogrskih ministrov glede skupnih državnih zadev. Avstrijska vlada pa je konference preložila, dokler se ne pokaže, dali bo v Avstriji sploh mogoče parlamentarno delovati.

(Bolgarija) se proglasi kmalu neodvisnim državam. Knez Ferdinand se dá ob enem kronati kraljem. Te premembe izvede Bolgarska v sporazumljenje z Rusijo ter ne bo nasprotovanje Avstrije nič pomagalo.

(Zaradi edne ženske) pretrga se najbrže diplomatska zveza med Turško in Italijo. Neka mlada Italijanka Silviya Gemelli je vstopila v sultanov harem. Italijansko poslanstvo zahteva, da se deklica izpusti, ker je po italijanskem zakonu še mladoletna, dočim se sultan sklicuje, da je ista pristopila k mohamedanski veri ter je po turških zakonih že polnoletna.

(Tudi Francoska pomnoži) vojno mornarico; zahteva se v ta namen ter za utrdbo pristanišč in morskega obrežja 900 milijonov frankov.

(Švedija se oborožuje.) Švedska vlada zahteva od državnega zbora 12 milijonov kron kredita za oboroževanje armade z brzostrelnimi topovi, 9 milijonov kron za utrdbo ob norveški meji ter 500.000 kron za poskus mobilizovanja. Vse te priprave veljajo Norvežki, ako bi poskušala razveljaviti zvezo s Švedijo.

(Angleški parlament) se je otvoril dne 30. m. m. V tako žalostnih razmerah še menda ni zboroval angleški parlament, kakor tokrat. Pripravljenih je od vseh strani najtrpkejših interpelacij in očitanih na vlado in vojno upravo zaradi nesrečnega vojevanja v Afriki. Tega pa ne premislijo interpelantje, da je angleški narod sam zahteval krivico Burom.

(Rusija v Aziji.) Rusko vojaštvo se koncentrira okoli Herata, ne da bi Rusija povedala, kaj s tem namerava. Angleži so hudo vznemirjeni, tembolj ker jim Rusija niti razjasniti ne mara svoje postopanje. Ponosni Angleži težko prenašajo ponižanje zaradi ponesrečenega vojevanja v Afriki, sedaj pa jih še Rusija naravnost prezira. Tudi zadnji dogodki na Kitajskem pripravljajo Angleški skrbi, ki opravičeno slutijo, da je v Kini zastavila Rusija trdno stališče. Z Rusijo se strinjajo tudi Francozi.

(Vojna v Afriki.) Poraz Bullerjeve armade pri Spionskopu je odvzel Angležem vsako upanje, da sploh osvobodijo Ladysmith. Tepene angleške čete so se pomaknile zopet nazaj prek reke Tugela, katero so s tolikimi upi prekoračili par dni pred bitko. Najbrž bo poskusil general Buller predreti z ostalo armado proti severu ali pa poskusil še enkrat pri Collesbergu. Bullerjeva armada ima 3000 mrtvih in ranjenih brez vjetih. Zgubljena je skoraj vsa artilerija. V London se

je sporočilo, da bi trebalo 50.000 vojakov, ako hočejo sploh kaj doseči, toda toliko stalnega vojaštva Angleška ne premore več. Dne 24. t. m. je burški poveljnik Mayer pri Colensu pobil zopet 20 Angležev, 15 pa jih je ujel.

Narodno-gospodarske novice.

Pouk za pokončanje trtne ali grozdne plesnobe ali oidium Tuckeri.

(Spisal F. Kober, c. kr. tehnični vodja vinoraje v Klosterneuburg-u. — Iz nemškega prevlel dr. A. Brenčič. (Konec.)

b) Pripomočki zoper grozdno plesnobo.

Od vseh sredstev, ki se priporočajo zoper te glivice, je najvplivnejše in najsigurnejše žvepleni prah ali žveplena moka. Vsa druga sredstva, kakor pepel, apno, lug, gnojnice so pa brez vsakega haska.

Žveplena moka mora biti jako fino semleta, tudi je žveplena moka boljša, kakor žvepleno cvetje, kajti žveplena moka ima ostrovoglate prašne dele, dočim so ti deli žveplenega cvetja okrogli. Ostrovoglati deli žveplenega prahu ali moke se bolje primajo trsnih delov, kakor pa okrogli deli žveplenega cvetja.

Paziti se mora tudi na to, da je fina žveplena moka brez vsake druge nesnaga, kakor apna, gipsa itd.

Fino zdrobljena čista žveplena moka (90 do 95%) je belorumenih barve, onečiščena pa je manj ali več sivorumenih. Čim fineje je žveplo semleto, temveč uspeha dosežemo z njim in tem manj ga porabimo.

Učinek žvepla na glivice je ta, da povzroča žvepleno kislino, to je tisti duh, ki ga zapaziš ako užgeš v posodo žveplo, predno naliješ vanjo vino. — Ravno ta žveplena kislina je strup za glivice ter glivice pokonča.

Ako hočemo doseči povoljni uspeh z žveplanjem, moramo žveplati ob mirnih toplih in solnčnih dneh in še le tedaj, ko se rosa posuši. Če tako žveplamo, bomo, ako stopimo po žveplanju v vinograd, natanko zapazili, oziroma ovohali žvepleni duh, katerega povzroči tvorjenje žveplene kisline.

V krajih, kjer se pojavlja ta bolezen navadno vsako leto, moramo iz previdnosti in že vnaprej žveplati, in sicer prvokrat takoj po razvitju mladih poganjkov in drugokrat pa še pred cvetom.

Žveplanje vrši se ali z ročnimi mehi ali pa s tako imenovanim „Rückenschwefler“ katerega rabijo na Spodnjem Štajarskem. Podobno je to zadnje orodje brizgalnici, s katero škropimo zoper strupeno roso. Delavec si ga ravno tako obesi na hrbet, kakor škropilnico za peronosporo in žvepla potem slično, kakor se s škropilnico škropi. Ta „Rückenschwefler“, imenajmo ga „nahrtni žveplar“ je najnovejša iznajdba, ki se je zelo obnesla, kajti delo z njim je lažje, hitreje in boljše, kakor pa z ročnimi mehovi, ker se lažje z njim ravna in je tudi napolnitev veliko enostavnejša. V meh lahko damo samo 1—2 kg. prahu, v „nahrtni žveplar“ pa 6—8 kg.

Žveplanje se mora sploh tako vršiti, da se požveplajo fino vsi deli trte, ne pa tako, kakor se je to dosedaj storilo, da se razsipi deli kup žvepla na posamezne dele trte.

Ako se nasipa preveč žvepla se s tem poškodujejo posamezni deli trte, ker se tako vzgajajo tam, kjer se je vsipalo preveč žvepla, lise na jagodah, katere izgledajo, kakor da bi bile jagode požgane. V toplih legah se mora posebno na to paziti, da se ono grozdje, ki visi na solnčni kraj, nikdar preveč ne požvepla. Ako je začelo takoj po žveplanju deževati, se mora znova žveplati. Ako se grozdje žvepla v poznem poletju, se s tem povzroči, da dobi vino okus po žveplu „žvepleni vodik“.

Ta okus se odpravi s tem, da se vino kmalu pretoči ter užge žveplo. Na ta način bode vino ta okus kmalu zgubilo.

Kolikokrat se žvepla?

Čim močnejše nastopi ta bolezen, tem večkrat se mora žveplati, kakor je to tudi pri strupeni rosi. V južnih deželah žveplajo po 3—6krat na leto.

Vabilo na redni občni zbor

posojilnice v Trbovljah
registrirane zadruge z neomejeno zavezo
kateri se bode vršil
v četrtek 15. svečana t. l. ob 2. uri popoldne
v posojilnični uradnici.

(53) 1

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika, 2. Potrdilo letnega računa, 3. Razdelitev čistega dobička, 4. Volitev načelnika, 5. Volitev računskih pregledovalcev, 6. Slučajnost, 7. Slučajnost.
V Trbovljah, dne 31. prosinca 1900.

Krasen nov harmonij

z 10 spremeni 2¹/₂ vrsti glasov, klavijatura 5 oktav od F. do F. Harmonij je prav lep in dober, kič za vsako sobo, posebno se priporoča č. gg. duhovnikom. Na prodaj pri

(41) 2-2

Vinko Rojniku
organistu v Braslovčah.

Delavci pozor!

V Gaberjih blizu tovarn je več stavbišč za delavske hiše po 1 gld. 20 kr. štirj. seženj na prodaj. Delavcem se ponuja tu lepa prilika, da pridejo po ceni do lastne hiše in zemljišča.

Kdor želi kaj kupiti, naj se oglasi pri lastniku Jož. Kosem-u v Gaberjih hiš. št. 8, najdalje do 1. marca t. l., ker se bodo drugače dotična zemljišča obdelala in ne bodo letos več na prodaj.

(15) 3-3

Dobiva se povsod!

Najboljše

voščilo (biks) sveta
je **Ciril-Methodovo voščilo.**

Dá brez truda hitro in najlepši bliše.

Uzdrži usnje mehko.

Kdor hoče obuvalo ohraniti lepo,
blišeče in trpežno

naj kupuje samo **Ciril-Methodovo voščilo.**

Glavni zalagatelj

Ivan Drufovka v Gorici

na Travniku šte. 5.

Podružnici v Sežani in Komnu.

Zaloga vsakovrstnega usnja.

— Ceniki trgovcem zastoj in franko. —

Zahtevajte povsod!

(385) 10-8

Slovenski kolesarji

pozor!

S 1. vinotokom t. l. prevzel sem zastopstvo in prodajo koles (bicyklov) najslavnejših tvrdk, osobito pa razpečavam po jako nizkih cenah kolesa.

„Meteor“ in „Elektra“

katera so z najnovejšimi in do sedaj od drugih tovarn še ne doseženimi iznajdbami dovršena. Obveščam ob enem, da bodem s pričetkom prihodnje sezone imel v zalogi razven koles tudi vsa dela taistih, nadalje kolesne potrebnosti kakor svetilke, zvonice, sesalke, lepilo, snažilno orodje i. t. d., ter da bodem pripravljen tudi popravila koles.

Kulantno postrežbo zagajam in se priporočujem za mnogobrojna naročila.

Josip Širca

v Žalcu, Savinska dolina.

Učencā in učenko

ki imata

posebno veselje do trgovine

in sta dopolnila 14. leto, zmožna slovenskega in nemškega jezika, poštenih staršev, se sprejmeta takoj v trgovino mešanega blaga.

Ivan Končan

v Šoštanju.

(23) 3-3

Kovačnica v Laškem trgu

se odda v najem.

Zraven spada stanovanje z dvema sobama, kuhinja, klet in precej velik vrt. Več pove

Franč Selič

posestnik, Laški trg.

(24) 3-3

Razpis učiteljske službe.

Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Duhu nad Lučanami je namestiti stalno ali začasno početkom polletnega tečaja t. l. službo učitelja.

Z isto so združeni dohodki III. plač. razreda s prostim stanovanjem t. j. eno izbo s pohištvo. Prosilci za to mesto, zmožni slovenskega in nemškega jezika naj pošljejo svoje, kakor navadno opremljene prošnje do 28. februarja t. l. podpisanim potom kraj. šol. svetu pri Sv. Duhu nad Lučanami (Leutschach).

Okrajni šolski svet Arvež

dne 17. januarja 1900.

(43) 3-2

Špecerijska trgovina

v mestu z 2000 prebivalstvom ter lepim prometom, se radi družinskih razmer ugodno odda. — Kje pove iz prijaznosti upravništvo „Domovine“

(14)

Naznanilo.

Za vinograde v Halozah se sprejme dne 15. februarja ali 1. marca t. l.

ekonom

več vsakega dela pri novih nasadih. Plača po dogovoru. Ponudbe

(50) 1

dr. Fr. Jurtela

odv. v Ptuj

Naznanilo preselitve obrti!

P. n.

Slavnemu občinstvu ter častili duhovščini si usojam najljubše naznaniti, da sem se preselil s svojo trgovino in delavnico iz Graške ceste

v Kolodvorsko ulico šte. 5.

Priporočam se za vsakršna naročila, katera izdelujem dobro in po nizki ceni, ter opozarjam zlasti na svojo veliko zalogo konfekcijskega blaga.

Velepospovanjem

(48) 3-1

Josip Hočevan.

Razglas.

Nadzorništvo konzumnega društva v Grizah, registrirane zadruge z omejeno zavezo, sklicuje v zmislu § 38 društvenih pravil

izvenredni občni zbor

na dne 18. februarja 1900 popoldne ob 2. uri v društveno pisarno pri Francu Dolinar-jji p. d. Subarju v Zabukovci hiš. št. 2.

Predmet zborovanja:

Prememba pravil glede združnih deležev.

Nadzorništvo konzumnega društva v Grizah.

Najboljše strune

za gosli, kitare, tamburice, ali citre so dobiti v trgovini Dragotin Hribarja v Celju.

Vabilo

na

25. redni občni zbor

„Gornje-savinske posojilnice v Mozirju“

dne 12. februarja t. l. ob 9 uri predpoldan

v uradni pisarni.

DNEVNI RED:

1. Prečitavanje in odobrenje 24. občnega zbora dne 30. januarja 1899.
2. Poročilo načelnika o delovanju in poslovanju iste v teku končanih 25 let.
3. Poročilo nadzorništva in njega nasveti po vporabi preostanka.

Popolnivši svoje zobozdravniške študije na Dunaju, usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da se bavim s 1. februarjem naprej tudi z

zobozdravilstvom.

Izvršujem zalivanje (plombe) zobov ter ustavljam umetne zobé in zobovja po načinih, ki so običajni na dunajskem vseučilišču.

Vransko, dne 1. februarja 1900.

(49) 2-1

Dr. Anton Schwab

distriktni in zobozdravnik.

Prva kranjska tovarna testenin Žnideršič & Valenčič

(351) 24-15

v Ilirski Bistrici

priporoča svoje izberne testenine, kot makarone, fideline, vrvice in različne vloge za juho velesposlovanemu občinstvu.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najinih v teku enega meseca, kar jih izdelujeva.

Spoštovana gospodinja!

Sežite po tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, kateri dosedaj o testninah niti ališati niso hoteli.

Najine testenine se dobé v vseh boljših prodajalnicah jestvin; zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg s najino firmo.

— Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko. —